

Elementy mehofferowskiego programu wnętrza

I CYKL WITRAŻY PREZBTERIUM

Projekty witraży dla Turku Józefa Mehoffera sporządzał etapami od 1934 r. Pierwszy, najsłynniejszy fragment cyklu związany z osobą Marii znalazł się w prezbiterium w latach 1936-1937. Charakteryzuje się wybitnymi walorami malarskimi i dekoracyjnością.

W części północnej: *Matka Boska Gromniczna i Matka Boska Bolesna*
W części południowej: *Matka Boska Różańcowa i Zwiastowanie*.

II CYKL WITRAŻY KAPLIC

Witraże w kaplicach po bokach prezbiterium wykonano i umieszczono według projektu J. Mehoffera w 1938 r. Wszystkie są skomponowane analogicznie, tworzą kompozycje porównywane do dekoracyjnych, świetlistych kobierców. Ich tematyka jest związana z symbolami Marii i Jej cnót.

W kaplicy północnej: *Wieża Dawidowa i Stolica Mądrości*
W kaplicy południowej: *Arka Przymierza i Brama Niebieska*.

III CYKL WITRAŻY NAW BOCZNYCH

W oknach naw bocznych znajduje się ostatni cykl, wstawiony w 2002 r. po odnalezieniu oryginalnych projektów J. Mehoffera sprzed II wojny światowej. Wykonano go, podobnie jak w przypadku witraży przedwojennych, w krakowskiej pracowni S.G. Zeleńskiego. Motywem przewodnim cyklu jest architektoniczny balkonik, na którym podziwiamy postaci świętych i błogosławionych w asyście niebiańskiej – *Teresy, Jolanty, Królowej Jadwigi, Bogumiła, Królewicza Kazimierza, Boboli, Hozjusza i Kingi*.

IV OBRAZ CHRYSZTUSA KRÓLA

Ponad ołtarzem głównym znajduje się przedstawienie Chrystusa Króla Wszechświata, na tle Krzyża św. i w geście ustanawiania Eucharystii. Łączy w sobie ujęcie reprezentacyjne z podkreśleniem boskości Chrystusa, jego ofiary i roli daru, jakim jest ustanowiona przez Niego Eucharystia.

V SCENY EWANGELICZNE W PREZBTERIUM

Polichromie autorstwa J. Mehoffera z 1933 r. W części północnej: Chrystus Dobry Pasterz, Chrystus Oblubieniec. W części południowej: Chrystus Ogrodnik i Chrystus Pielgrzym.

VI DEKORACJA CHÓRU MUZYCZNEGO

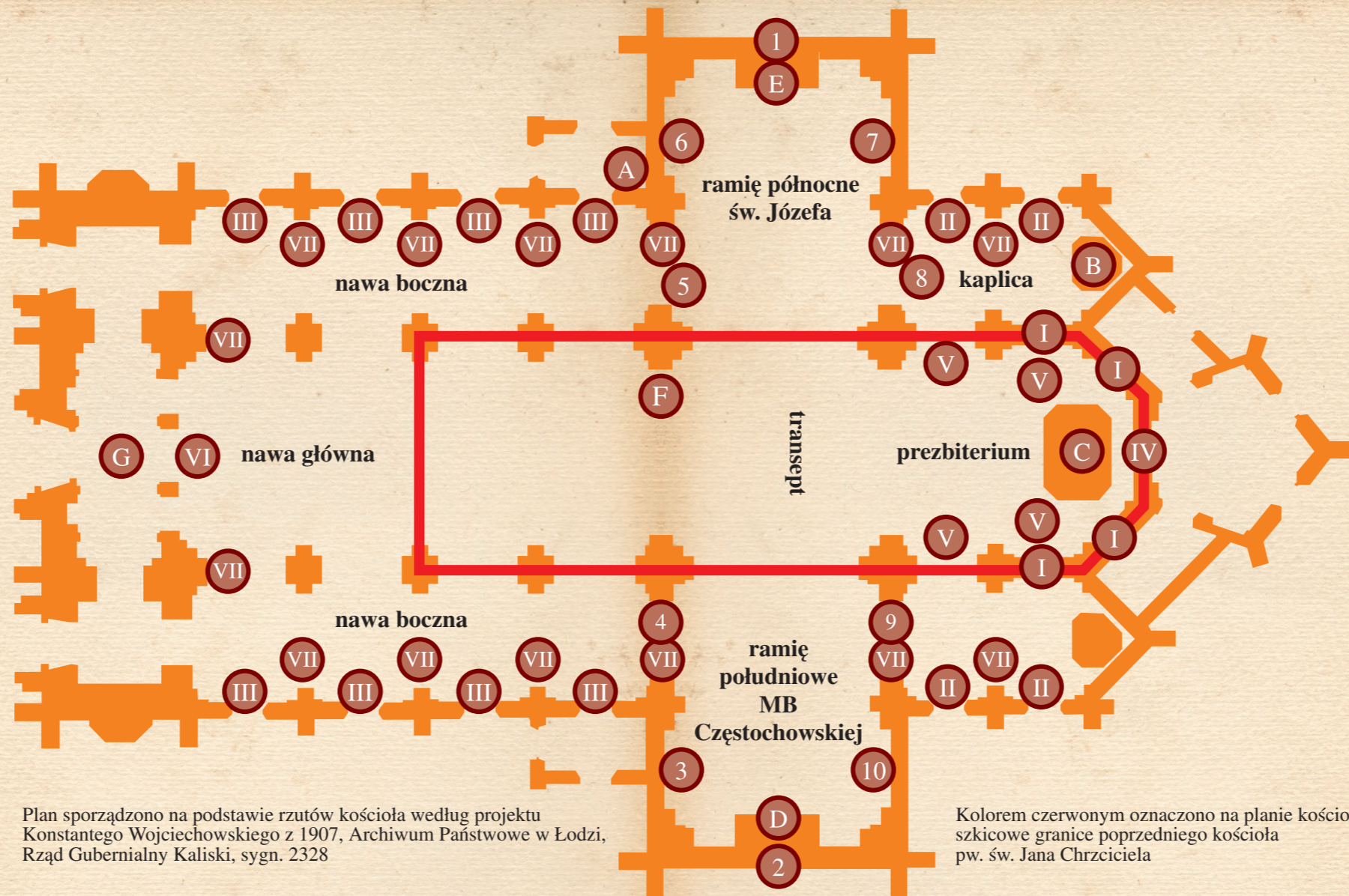
W polichromii na polach filarów i sklepienia wspierającego chór J. Mehoffer umieścił motyw nawiązujący do sztuki ludowej – grupę ptaszków leśnych, z którymi związana jest postać anioła nad głównym wejściem do kościoła, dyrygującego ptasią kapelą.

VII STACJE DROGI KRZYŻOWEJ

Czternaście obrazów olejnych z etapami Drogi Krzyżowej, wykonanych w latach 30. XX wieku przez J. Mehoffera jako szkice do identycznego cyklu w kaplicy kościoła Franciszkanów w Krakowie. Cechują się szczególnym realizmem w oddawaniu cierpienia.

Józef Mehoffer

Witraże transeptu i elementy wyposażenia

Krucyfiks gotycki

III CYKL WITRAŻY TRANSEPTU

W połowie lat 50. XX wieku według projektu Stanisława Powalskiego rozpoczęto realizację nowych witraży transeptu; poświęcono je w 1959. Od witraży mehofferowskich odróżnia je nie tylko szersza tematyka, ale i inne rozwiązania dotyczące formy.

1 Ofiarowanie Chrystusa w św. Jerozolimskiej.
2 Zdjęcie z Krzyża.
3 Dogmat Niepokalanego Poczęcia Marii – Immaculata.

4 Św. Anna nauczająca Marię.
5 Chrzest Chrystusa w Jordanie.
6 Św. Rodzina.
7 Ucieczka do Egiptu.
8 Św. Małgorzata Alacoque.
9 Św. Franciszek.
10 Wniebowstąpienie.

A KROPIELNICA

Kamienna, wykuta w jednolitym glazie; pochodzi z poprzedniego kościoła parafialnego. Prymitywna, pierwotna forma; zapewne z XIV wieku.

B KRUCYFIKS

Przykład sztuki późnośredniowiecznej, jeden z najstarszych zabytków kościoła. Pierwotnie znajdował się na belce tęczowej w kościele św. Jana Chrzciciela, zburzonym przed budową obecnej świątyni. Pochodzi z XV wieku.

C OLTARZ GŁÓWNY

Projekt zatwierdzony w 1921 r., zrealizowany przez warszawską firmę M. Kroczeńskiego; w końcu lat 30. przekomponowany według proj. J. Mehoffera i położony w 1938. Neogotycki, nawiązujący do architektury i sztuki późnego

średniowiecza, z figurami Chrystusa i Apostołów Piotra i Pawła i bogatą dekoracją ornamentálną.

D OLTARZ M.B. CZĘSTOCHOWSKIEJ

Wzniesiony w 1913 r. według projektu firmy Iwaszkiewicz i Ska. Nawiązuje do wzorów późnogotyckich – kondygnacje, zwieńczenie; i neomańskich – kolumniki podpierające właściwy ołtarz. W centrum obraz J. Mehoffera M.B. Częstochowska z 1936 r., zasłaniany obrazem św. S. Kostki z 1937 r., również J. Mehoffera. Ołtarz położony w 1939 r.

E OLTARZ ŚW. JÓZEFA

Ołtarz z 1927 r., fundacji małżonków Milewskich. W 1939 r. powstał projekt jego przebudowy, autorstwa J. Mehoffera, wpisujący go w całość wyrostroju wnętrza; ostatecznie zrealizowany dopiero w 1948 r. Oparty na uproszczonych wzorach sztuki dojrzałego średniowiecza, z centralną figurą św. Józefa i grupami figuralnymi po bokach przedstawiającymi Pokłon Trzech Króli (z lewej) i św. Rodzinę (z prawej); w bocznych uszakach znajdują się dodatkowo figury: biskupa Stanisława (po lewo) i św. Wojciecha (po prawo). W dolnej części obraz św. Anny autorstwa Włodzimierza Bartoszewicza.

F AMBONA

Z lat 20. XX wieku, projekt i wykonanie zakłady M. Kroczeńskiego w Warszawie. Neogotycka, z balustradą-galerią świętych – podpartą na wiązce kolumn; zwieńczona strzelistym, ażurowym hełmem-pinaklem z iglicą.

G ORGANY

Dzielo firmy braci Jęgodorf z 1924 roku. Prospekt o reprezentacyjnych formach nawiązujących do dojrzałego gotyku. Obudowa połączona w latach 30. XX wieku, zgodnie z zamysłem J. Mehoffera.

